

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

5. De modo & circumstantijs recreandi officium Ecclesiasticum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

si perpetuo extra monasterium per dispensationem degat.

NB. Fugitium religiosum etiam teneri ad horas ne ex propria iniquitate commodum ferat, Idem dicendum de eiectione per sententiam & damnato ad irremedias, manent enim verè religiosi.

3 Probabile est, quod Religiosus eiectus per sententiam si clericus & ad gradum conuersorum translatus in minoribus scilicet liber ab horis, quia statum mutauit, cui tali obligatio annexa est.

4 Clerici omnes in sacris et si beneficiati non sint ad horas sub mortali vniuersali recte piorum consuetudine tenentur, etiam degradati ne ex propria iniquitate commodum ferant.

5 Clerici in minoribus iure communi non obligantur ad certas preces, tamen per diuturnam consuetudinem diœcesis veluti sub præcepto acceptam nihil prohibet eos obligationis.

NB. Obligatio horarum grauis est & ex genere peccatorum sub mortali, quippe ex virtute religionis, & in beneficiatis etiam ex virtute iustitiæ; Requiritur tamen emissio materiæ notabilis, *hora vel fortasse dimidia.*

C A P. V.

De modo & Circumstantiis recitandi ecclesiasticum officium.

1 Officium cum publicè in choro, tum priuatum extra chorum dici debet secundum ritum breuiarij domæ reformati.

2 In quibus Ecclesijs vel monasterijs antiqui & proprii breuiarij vsus adhuc retinetur, decet clericos eundem ritum proprii retinere; Non desunt tamen gra-

grates authores : Nauarræ Sauer. Rodriq. Cuius
extra chorum licitum esse Romanum breuiarium re-
citare posthabito suæ Ecclesiæ proprio.

Clericus beneficiatus dum ab Ecclesia absens est, 3
debet potius legere officium diæcesis, in qua habet
beneficium, si duo in diuersis diæcesibus habet be-
neficia, tunc ab vtraque absens debet legere offi-
cium dignioris.

NB. Licet mutare officium ob iustam causam.

NB. Romanum breuiarium legentes non tene-
tur ad Psalm. pœnit. tamen omnes ad litanias in festo
S. Mariæ, in diebus Rogationum.

Qui antiquum suæ Ecclesiæ ritum orandi seruant, 4
debent recitare Psalmos pœnitentiales, officium de-
functorum iuxta ve. istam consuetudinem in bre-
uiario annotatam.

Clericus choro non adstrictus non tenetur ad of-
ficium mortuorum nisi in Ecclesia dicatur institu-
tum singulis septimanis per duos, pro fundatoribus
Prælatorum.

Qui aliud officium æquiualens pro eo, quod in 5
breuiario designatur per errorem recitauit, non ob-
ligatur ad repetendam: si vero officium non æqui-
ualens & per errorem culpabilem recitasti, teneris
resarcire.

Ecclesiæ, quæ ritum Romani breuiarij recepe- 6
runt, possunt tamen officium Canonicum de Sanctis
suis recitare.

Horæ singulæ officij continuè recitari debent, ni- 7
si causa incidens interruptionem postulet, quia esset
irreuerentia cæpam cum Deo colloquutionem im-
pertinente actione interrompere. Tamen non tene-
tur

tur interrumpens repetere prius lecta quia quisque psalmus continet præfatam Dei laudem.

Thurificans sub horis non tenetur recitare quod negligit, quia chorus pro illo supplet dum occupatus in re tali quæ ad officij celebritatem pertinet. Nec ille tenetur supplere, qui tarde venit, si non multum in choro processum est, conformiter Missæ auditioni.

8 Modus orandi cum socio etiam in priuata recitatione commendatur, quia conformis primæ institutioni: Absorptio verborum est venialis, lectionis satis est in choro alio cantantem audire.

9 Attentio in oratione triplex est; superficialis (ad verba tantum) literalis (ad sensum) spiritualis ad Deum.

NB. 1. Obligatus ad orandum sub mortali peccato constituitur si voluntariè euagetur. Ratio quia sine interna mentis obligatione nulla est oratio. Ergò hoc ipso, quo sub peccato mortali diuina lege obligaris attendere debes.

2. Non attendere sed voluntariè distrahi in oratione ad quam non teneris seposito contemptu propter irreuerentiam est veniale.

10 Qui sine vlla attentione horas legit non satisfacit præcepto Ecclesiæ: Ratio, quia Ecclesia præcipiens Clericis horam lectionum vbi nulla est mentis attentio siue in Deum eleuatio.

NB. Non desunt tamen graues authores, qui dicunt non satis nobis constare, quod Ecclesia talem attentionem præceperit, ideo non esse mortale, modo nulla externa actione, quæ cum oratione incompossibilis ij se occupent. Nam tali cantu vel

pro-

prolatione externa non attenda, populus etiam ædificatur, sicut cum pulsu organi.

In decursu orationis sufficit attentio virtualiter **1 1** manens.

Actiones aliquæ sunt cum oratione incomparabiles **1 2** V. C. scribere: Aliæ comparabiles. V. C. se vestire, caput pectere, de quibus Caietanus ait, nullam culpam committi, si eas aliquis inter orandum exerceat, atque interim orationi attendat.

C A P. VI.

De causis excusantibus ab officio.

CAUSÆ excusantes ab officio sunt naturalis obli- **1** uio, grauis infirmitas (in dubio Confessarius consulendus vel medicus) necessaria occupatio cum recitatione horarum moraliter non consistens V. C. Confessiones illo die audire, vel alia impotentia, iniurius incipiens legere & adhuc ignarus, aut sine culpa amissum breuiarium, aut ineptus & stupidus.

Sicertus sis, quod vnam horam V. C. nonam **2** commodè recitare possis reliquas non; teneris, quia quæuis hora per se est Canonica oratio & diuidua à reliquis partibus. Dubitans se posse horam vnam recitare ob morbum liber est, eò quod præceptor Ecclesiæ non cum tanto rigore obliget, si maiorem partem recitare non possis omnino liber es.

Qui horas legere solus non potest, non tenetur al- **3** teri mandare nec loco huius orationis aliud præstare quia obligatio horarum est personalis, & quod præstare per se non potest liber est.

LIBER